

STĽPČEK

Dňom Zeme je 22. apríl. Je aj na to, aby sme si aspoň raz do roka (!) uvedomili, akí sme závislí na cenných daroch, ktoré nám poskytuje. A to, že zemské zdroje nie sú nevyčerpatelné. Že rovnováha všetkého živého na modrej planéte je vzácna, obdivuhodná, no veľmi krehká. Preto nie je jedno, akú stopu na nej každý z nás dennodenne zanecháva. Myslíme ekologickú stopu. Nie tú v piesku pláže, ktorú ľahučko zmyje jedna jediná vlna. Ani tú v tráve či kyprej pôde, ktorá takisto nie je trvalá. Ekologická stopa, to je niečo iné. Ako som sa dočítala, je to množstvo územia, ktoré využívame pre zabezpečenie svojich súčasných potrieb a životného štýlu. Na tomto názornom príklade, ako je stopa ľudskej nohy, vymysleli odborníci jednoduchý spôsob, ako vyjadriť vplyv našich aktivít na životné prostredie planéty. Výpočet predpokladá, že všetky zdroje, ktoré denne využívame, teda energia, voda, potraviny, výrobky, ako aj odpad, ktorý produkujeme, možno previesť na odpovedajúcu plochu produktívnej zeme a mora. Výsledná stopa pozostáva zo súčtu rôznych kategórií územia, ktoré využívame. Z plochy ornej pôdy, potrebnej na dopestovanie potravinových zdrojov. Zo zastavanej plochy, na ktorej stoja budovy či cesty. Plochy lesa, potrebnej na produkciu dreva. Ale aj na absorpciu CO₂, vzniknutého spaľovaním fosílnych palív. Existuje aj atlas ekologických stôp, podľa ktorého má každý z nás k dispozícii férový podiel 2,1 ha zemského povrchu. Ekologická stopa jedného obyvateľa Zeme však v súčasnosti predstavuje 2,7 globálneho hektára! To znamená, že z prírodných zásob čerpáme viac, ako sa dokáže obnoviť. Navyše, niektoré krajiny si nárokuje na prírodné zdroje planéty viac ako iné. Napríklad stopa Američana je 9,4, zatiaľ čo Nepáľčana 0,8 globálnych hektárov. A my? Jeden Slováč si nárokuje na 3,3 hektára zemského povrchu, čo znamená, že keby sa všetci obyvatelia Zeme správali ako my, potrebovali by sme pre život nie jednu, ale jeden a pol planéty. Hm, ozaj na zamyslenie... **K. POTOKOVÁ**

1. Na začiatku boli dvaja kandidáti, (zľava) Vladimír Kročko, dekan TF a Peter Bielik, dekan FEM;
2. V abecednom poriadku predstúpili pred akademickú obec so svojimi víziami a plánmi.
3. Víťazom však môže byť len jeden, a tak každý hlas zavážil.
4. Predseda senátu Ján Simoník po sčítaní hlasov vyhlásil výsledok voľby.
5. Kandidátom na rektora SPU v Nitre na funkčné obdobie 2010 až 2014 sa stal Peter Bielik. Blahoželáme!

Snímky: za

Dôvera akademického senátu Petrovi Bielikovi

Akademický senát Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre na svojom zasadnutí 21. apríla 2010 volil kandidáta na funkciu rektora na nasledujúce štvorročné funkčné obdobie.

Predsedníctvo AS SPU v Nitre dostalo zo svojich fakúlt a ostatných pracovísk spolu 11 návrhov kandidátov na funkciu rektora. Traja z nich, Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., prof. Ing. Vladimír Kročko, CSc. a prof. Ing. Magdaléna Lacko-Bartošová, CSc., splnili všetky podmienky a svojím podpisom potvrdili prijatie kandidatúry. Pri losovaní poradia vystúpení pred akademickou obcou sa Magdaléna Lacko-Bartošová svojej kandidatúry vzdala. Do prvého kola volieb tak postúpili iba dvaja kandidáti.

Života a ktorá im umožnila profesionálne rásť. Spoločným menovateľom kandidátov je snaha o kvalitu vzdelávania a výskumu, budovanie povedomia univerzity ako celku a zefektívnenie spolupráce medzi jej súčasťami. Aj pojem jedinečnosti Slovenskej poľnohospodárskej univerzity rezonoval v príhovoroch kandidátov. P. Bielik za jej výhodu považuje možnosť interdisciplinárne chápať výskum, založený na tradíciách a spolupráci pri riešení poznatkov poľnohospodárskych, prírodných, technických a spoločenských vied. Podľa V. Kročka sa nesmieme skrývať za našu jedinečnosť, pretože ona sama nie je zárukou kvality. Tá je v ľuďoch, zamestnancoch a študentoch, ktorí univerzitu tvoria. Zatiaľ čo Peter Bielik vidí jednu z možností, ako zvýšiť prestíž univerzity v dôkladnejšom prepojení na medzinárodný vzdelávací priestor a v internacionalizácii vzdelávania a výskumu, Vladimír Kročko kladie okrem toho veľký dôraz na spoluprácu s praxou, ktorej by sa univerzitné vzdelávanie malo svojimi študijnými programami prispôbovať, aby

absolventi našli po ukončení štúdia uplatnenie. Obaja kandidáti vo svojich príhovoroch zdôraznili potrebu dobudovať infraštruktúru školy, zlepšiť pracovné podmienky zamestnancov a možnosti ubytovania pre študentov našej univerzity vrátane kvalitného prístupu k informačným technológiám.

V následnej bohatej diskusii odznegli ich názory na mzdovú politiku, možnosti získavania investičných prostriedkov z európskych fondov i iných zdrojov financovania. Na to, ako zvýšiť záujem mladých ľudí o výskumnú prácu či na zmysluplné využívanie voľného času zamestnancov a študentov športovými a kultúrnymi aktivitami, ktoré obaja kandidáti podporujú. Z pohľadu pozorovateľa nebola aula našej alma mater arénou, kde sa odohrával boj o pozíciu na jej čele, ale miestom konštruktívnej diskusie o tom, kam a ako by naša univerzita mala v nasledujúcom období kráčať.

Volebný akt

V Kongresovom centre ŠD A. Bernoláka pokračoval potom volebný deň hlavným bodom programu. Na prvom kole volieb sa zúčastnilo 33 voličov, členov Akademického senátu SPU. V tajnom hlasovaní získal prof. Peter Bielik 23 a prof. Vladimír Kročko 10 hlasov. Osemčlenná volebná komisia pod vedením doc. Ing. Jána Weisa, CSc., skonštatovala, že všetky zákonné predpisy boli splnené a vyhlásila voľby za platné. A tak na základe výsledkov tajného hlasovania bol v prvom kole riadnych volieb za kandidáta na funkciu rektora SPU v Nitre zvolený Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD. Volebná komisia odporučila predsedovi AS SPU doc. Ing. Jánovi Simoníkovi, PhD., aby vypracoval návrh na jeho vymenovanie za rektora SPU v Nitre a predložil ho ministrom školstva Slovenskej republiky.

Nový rektor sa po menovaní prezidentom republiky ujme svojej funkcie 2. júla tohto roku.

**Doc. Ing. PETER HALAJ, PhD.,
Mgr. KATARÍNA POTOKOVÁ**

(Príhovor prof. P. Bieliaka nájdete na www.polnohospodar.sk)

Zasadala správna rada

V polovici apríla (15. 4.) zasadala Správna rada SPU. Pod vedením svojho predsedu, doc. Ing. Jozefa Dvonča, CSc., členovia SR vzali na vedomie Výročnú správu o činnosti univerzity za rok 2009. V ďalšom bode rokovania SR dala písomný súhlas na bezplatné zriadenie vecného bremana pre káblové rozvody NN k objektu Prístavby FZKI, na Tulipánovej 7, a predbežne súhlasila s účasťou Vysokoškolského poľnohospodárskeho podniku, s.r.o., SPU na riešení projektu obce Koliňany, ktorého účelom bude výstavba a prevádzkovanie bioplynovej stanice na zmluvnom základe, za predpokladu, že budú vyriešené vlastnické vzťahy k dotknutým pozemkom. **-rch-**

Na čele UKF opäť Libor Vozár

Akademický senát Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre rozhodol o tom, že univerzitu v najbližšom štvorročnom volebnom období opäť povedie prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.

Staronový rektor medzi svoje najväčšie doterajšie úspechy zaradil ukončenie procesu komplexnej akreditácie, v ktorom UKF obhájila status univerzity, ako aj realizáciu viacerých naplánovaných investícií, vybudovanie Univerzitnej knižnice a Pastoračného centra v priestoroch Pedagogickej fakulty. Za svoje priority v novom funkčnom období označil kvalitu vzdelávania, jej internacionalizáciu, dobudovanie ubytovacích kapacít pre študentov, podporu vedy, výskumu a celoživotného vzdelávania.

V mene zamestnancov a študentov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre prof. Liborovi Vozárovi srdečne blahoželáme k opätovnému zvoleniu a prajeme mu veľa úspechov! **-r-**

Blahoželáme!

Prof. Ing. Ján Plesník, DrSc., sa 23. apríla dožil krásneho životného jubilea 85 rokov. Pri tejto príležitosti prajeme jubilantovi, čestnému doktorovi našej univerzity, veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a ďalších tvorivých úspechov.

Študenti a zamestnanci SPU

KALENDÁRIUM

- 30. 4. 1945 - narodil sa **Michael Smith**, americký astronaut.
- 3. máj - **Svetový deň slobody tlače**.
- 5. 5. 1921 - zomrel **Alfred Hermann Fried**, rakúsky spisovateľ a pacifista, nositeľ Nobelovej ceny za mier.
- 6. 5. 1856 - narodil sa **Sigmund Freud**, rakúsky neurológ a psychiater, zakladateľ psychoanalýzy. Študoval psychologické aspekty vývoja ľudskej sexuality.
- 7. 5. 1840 - narodil sa **Pjotr Iljič Čajkovskij**, jeden z najvýznamnejších hudobných skladateľov 19. storočia.
- 8. 5. 1899 - narodil sa rakúsky ekonóm **Friedrich August von Hayek**, nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu (1974).
- 11. 5. 1859 - narodil sa **Aurel Stodola**, technik, strojný inžinier. Položil vedecké základy projektovania a konštrukcie parných a spaľovacích turbín. Pôsobil ako profesor na Katedre stavby strojov na Technickej univerzite v Zürichu. Založil tu laboratórium, ktoré patrilo k najznámejším v Európe.

Dr. h. c. prof. Ing. PETER BIELIK, PhD. (nar. 29. 11. 1952 v Nitre)

VIZITKA

- absolvent Prevádzkovo-ekonomickej fakulty VŠP v Nitre
- od roku 1978 pôsobí na Katedre ekonomiky FEM, v období r. 1994-97 vo funkcii vedúceho
- v roku 1981 ukončil internú vedeckú aspirantúru v odbore ekonomika poľnohospodárstva
- v roku 1988 bol menovaný za docenta v odbore ekonomika a manažment agrosektora a v roku 2000 za profesora v odbore ekonomika podniku a manažment
- v roku 2007 mu bol udelený čestný doktorát na Univerzite sv. Štefana v Gödöllő a v r. 2009 získal titul čestného profesora na indickej Delhi School of Professional Studies and Research
- v r. 1998-2003 zastával funkciu prodekanu FEM, od roku 2003 je dekanom Fakulty ekonomiky a manažmentu
- absolvoval vedecké pobyty na univerzitách v Európe, Spojených štátoch amerických, Číne, Thajsku a i.
- je autorom a spoluautorom vyše 30 publikácií a monografií, členom viacerých domácich a zahraničných vedeckých, odborných a profesijných grémií

Čerstvé mlieko z automatu
Fresh Milk from Dispenser
strana 2
page 2

Projekt o energetických plodinách
Project on Energy Plants
strana 2
page 2

Výstava výtvarných prác
Exhibition of Student Artworks
strana 3
page 3

Pokrok je v tom, že cítime zodpovednosť za celé ľudstvo

Akademik Ján Plesník sa v uplynulých dňoch dožil 85 rokov. Pri tejto príležitosti sme sa ho, okrem iného, spýtali, aká je jeho základná životná filozofia a z čoho má najväčšiu radosť.

- Narodil som sa v roľníckej rodine a videl som, ako žili chudobní ľudia. Snáď preto mám preexponované sociálne cítenie. Možno to znie ako fráza, ale hovorím úprimne – najväčšiu radosť mám, keď sa o ňu môžem podeliť aj s inými ľuďmi. Nie som typ podnikateľa, manažera, skôr bádateľa a mal som šťastie byť obklopený kolegami, ktorí moje nedostatky kompenzovali. Nikdy som však nekládol svoju zodpovednosť na plecia iným a veril som, že v každom človeku je zdravé jadro.

Čo pokladáte za svoj najväčší životný úspech?

- To, že som dokázal výskumný ústav presťahovať do Nitry, vytvoriť jeho koncepciu a za 30 rokov vybudovať medzinárodne uznávanú vedeckú ustanovizeň.

S kým by ste si rád podiskutovali?

- S viacerými ľuďmi, napríklad s akademikom Špaldonom, ktorého som vždy vnímal ako charakterného, pracovitého a náročného človeka, k sebe i k ostatným. A s mojimi mnohoročnými spolupracovníkmi,

Jubilant je stále dobrým poradcom svojich mladších kolegov. Foto: rch

Akademik prof. Ing. Ján PLESNÍK, DrSc., sa narodil 23. apríla 1925 v obci Krajné pod Čachtickými vrchmi, v rodine roľníkov. Svoje štúdiá absolvoval na dvojročnej Roľníckej škole v Martine, na štvorročnej Vyššej hospodárskej škole v Košiciach a po maturite pokračoval na Vysokej škole poľnohospodárstva lesného inžinierstva v Brne.

Prvým pôsobiskom Jána Plesníka bol Výskumný ústav živočíšnej výroby, ktorý pôvodne sídlil vo Víglaši, avšak po vybudovaní vhodného areálu v Nitre ho sem presťahoval. Od roku 1959 v ňom zastával funkciu riaditeľa. Ústav viedol 32 rokov a za ten čas sa z neho stala medzinárodne uznávaná inštitúcia. V roku 1964 sa J. Plesník stal profesorom Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, dnes Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, ktorá mu v roku 2001 udelila titul doctor honoris causa za významný podiel v rozvoji zootecnického výskumu a vedy, ako vedúcej osobnosti generácie, ktorá kládla základy poľnohospodárskych vied a vzdelanosti nielen na SPU, ale aj v širších národných, štátnych a medzinárodných súvislostiach. Jeho osobné kvality a pracovné výsledky ohodnotili čestným doktorátom aj viaceré európske univerzity. Mesto Nitra mu v roku 1996 udelilo čestné občianstvo za bohatú vedeckovýskumnú a pedagogickú činnosť. V súčasnosti pôsobí v Agentúre Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied.

bývalými kolegami, ktorí už, žiaľ, nie sú medzi nami – s prof. Alexandrom Sommerom či prof. Pavlom Majerčiakom.

V čom vidíte najväčší pokrok v dnešnom svete?

- V tom, že cítime zodpovednosť za celé ľudstvo, diskutujeme o problémoch a môžeme odsúdiť násilie a vojenské zásahy v krajinách. To je pokrok. Aj keď, žiaľ, často sa to realizuje nevhodnými prostriedkami. Možno sú dnešné problémy pôrodnými bolesťami nového, lepšieho spoločenského systému, ktorý posunie ľudstvo vpred, vyrieši staré a nastolí nové problémy...

Áké trendy budú podľa vás charakterizovať moderné poľnohospodárstvo?

- Tak ako v súčasnosti, neustále budú do neho prenikať nové výtvarné vedy a techniky, najmä z oblasti automatizácie a robotizácie procesov. Myslím si, že poľnohospodárstvo musí zvyšovať intenzitu takým spôsobom, aby sme neškodili prírode. Používať rozumné prostriedky pre zvyšovanie úrodnosti a kvality produktov. Hľadať budúcnosť je genetická modifikácia, a síce, že potraviny by sa stali určitými prekurzorami prevencie chorôb. Do organizmov môžeme naprogramovať tvorbu látok, ktoré pôsobia ako skryté lieky. Biotechnológie sú jedným z intenzifikujúcich faktorov, ktoré významne podmieňujú rozvoj odvetví zabezpečujúcich výživu obyvateľstva v spojení s trvalo

udržateľným poľnohospodárstvom. Mali by sme zabrániť, aby vymizli pôvodné plemená zvierat, či odrody rastlín, nesúce genetické vlastnosti, ktoré v budúcnosti môžeme potrebovať. Nezabráňime globalizácii, ale myslím si, že určitá ochrana našich komodít a poľnohospodárstva je nevyhnutná. V súčasnosti sme svedkami toho, že aj USA, s cieľom zachrániť si ekonomiku, tak konajú. Poľnohospodárstva

Ad multos annos, pán profesor!

„Veda je spojením vedomostí a duše,“ napísal Grék Lykofronos. Som presvedčený, že to v plnom rozsahu platí o našom vzácnom jubilatovi.

Je významným a výrazným vedúcim predstaviteľom generácie, ktorá vytvárala vedecké základy pochopenia, zvládnutia a využitia biologických princípov v ekonomicky užitočne realizovaných technologických systémoch intenzívnej živočíšnej výroby. Je nielen profesorom zootekniky, ale súčasne tvorcom modernej slovenskej vedy o hospodárskych zvieratách, ako to v roku 2001 pri odovzdaní európskej Distinguished Award Service konštatoval Eugène Wagner, člen Predsedníctva EAAP. Dodávam, že aj európskej

pôda a lesy zaberajú vyše 90 % plochy nášho štátu, od toho, ako budú využívané, závisí do značnej miery, aká bude naša krajina. A zamyslime sa aj nad tým, keď poľnohospodárstvo nebude prosperovať, kto bude robiť agroturistiku?

Áké postavenie má podľa Vás naša súčasná veda?

- Myslím si, že diskriminačné. V minulosti bola jej podpora oveľa väčšia. Neuznávam argument, že väčšie prostriedky na vedu dostaneme vtedy, keď bude lepšia ekonomická situácia. Samozrejme, výdavky na vedu zodpovedajú danej ekonomickej situácii. Rozhodujúce je však, aký podiel z hrubého národného produktu ide na vedu. Kedysi to bolo 1,8 až 2 %, dnes okolo 0,5. Neobstoja opakované argumenty, s ktorými sa stretávame. Za totality to mali byť výtvarky sovietskej vedy, dnes poznatky západných, veľkých krajín. Práve malé krajiny ako je Fínsko, Švédsko, Dánsko, Holandsko a iné, podporujú vedu relatívne viac než veľké štáty.

Je o vás známe, že ste milovník umenia, stáli ste pri zrode Agrofilmu, zaslúžili ste sa o zriadenie výstavnej siene v objekte VÚŽV, kde sa pravidelne otvárajú brány výstav sochárov a maliarov. Ale aj to, že ste boli športovcom, rád ste si zahrali volejbal, koly a šach. Ako relaxujete? Zmenil sa váš názor na umenie?

- Umenie mám rád, aj keď mu nerozumiem. Páči sa mi Picassova výpoveď, keď na otázku, čo je to umenie, odpovedal: „Keby som to vedel, tak by som to netajil.“ Nevadí mi hýrivá farebnosť, štylizovanie, ale nemám rád deformácie. Myslím si, že ucho patrí na hlavu, a nie na brucho. V umení je rozhodujúca reflexia. Keď sa niekomu páči trpaslík v záhrade, tak mu to neberme! Doma mám obraz, na ktorom je dvor a stĺp, kúsok akéhosi lajdáckeho dvora. Ale mne sa páči jeho farebnosť, napriek tomu, že na ňom nie je nič vecné a zaujímavé...

Pokiaľ ide o šport, dnes si už nemám s kým zahrať koly ani šach. V televízii si pravidelne okrem správ pozriem šport, prírodovedecké a dokumentárne programy. Z literatúry obľubujem literatúru faktu, napr. od Vojtecha Zamarovského, občas si prečítam peknú básničku a mám rád rozprávky, lebo v nich vždy zvíťazí dobro nad zlom. Rád pracujem v záhrade a relaxujem v kruhu svojej rodiny, pri rozhovorech s manželkou, deťmi, ich partnermi a vnukmi.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

skej. Dôkazom sú čestné doktoráty univerzít.

Nielen zooteknika, ale aj širšie chápanie jej postavenia v sústave pôdohospodárskych vied a celej agrikultúry nesú pečať jeho osobnosti. Osobnosti charakterizovanej ľudskosťou, porozumením, slušnosťou a širokým intelektuálnym rozhľadom. Je súčasne osobnosťou, z ktorej vyžaruje nevšednosť v kontexte jednoduchosť a skromnosť. Je človekom múdrou, tolerantným a veľkorysým voči ostatným, s láskou k umeniu a kultúre i pokorou pred silami ducha a prírody. Taký je náš akademik Ján Plesník. Ad multos annos, pán profesor!

Za Vašich žiakov
prof. Ing. JOZEF BULLA, DrSc.

Projekt o energetických plodinách

V rámci slovensko-srbskej medzivládnej vedecko-technickej spolupráce vznikol v minulom roku výskumný projekt s názvom Porovnávacie štúdie adaptability a produktivity energetických drevín a bylín pestovaných na poľnohospodárskej pôde južného Slovenska a Srbska (Comparative Studies of Adaptability and Productivity of Energy Crops and Plants Grown on Agricultural Land of Southern Slovakia and Serbia), financovaný Agentúrou na podporu výskumu a vývoja. Jeho cieľom je výskum možnosti realizácie ekofyziologických vlastností vrátane potenciálu tvorby biomasy rýchlorastúcich viacročných bylín druhu ozdobnica čínska (*Miscanthus sinensis*) a drevín rodu *Salix* v konkrétnych ekologických podmienkach. Na pôde SPU sa 22. apríla uskutočnilo prvé pracovné stretnutie spolupracujúcich skupín.

Za slovenskú stranu sa na ňom zúčastnili prof. RNDr. Zuzana Jureková, CSc., z Katedry ekológie (KE) FEŠRR, koordinátorka projektu, a doc. JUDr. Eleonóra Marišová, PhD., prodekanka FEŠRR. Okrem nich na projekte participuje aj Ing. Lýdia Končeková, PhD., a Mgr. Marián Kotlík, PhD., z KE. Štvorčlennú srbskú delegáciu viedla prof. Gordana Dražičová z Katedry ekológie univerzity Singidunum v Belehrade. Predmetom stretnutia bolo dohodnutie metodických postupov, diskusia o rast-

linných materiáloch a výmena doterajších skúseností. V súčasnosti je projekt vo fáze zakladania poľných pokusov na južnom Slovensku a v Srbsku, s rastlinným materiálom rovnakej proveniencie - rýchlorastúcimi vrbami a ozdobnicou čínskou. Výskum potrvá dva roky. „V Srbsku máme skúsenosti s pestovaním energetických plodín, najmä ozdobnicou čínskou. Okrem poskytovania zdroja čistej a dostupnej elektrickej energie a tepla je šetrná k životnému prostrediu. Jej veľký koreňový systém zachytáva ži-

viny a stonky poskytujú útočisko voľne žijúcim živočíchom. Uprednostňuje pôlu na priamom slnku a vlhke, priepustné pôdy, dobre však rastie aj na priemerných. Možno ju pestovať so ziskom, určite sa však neoplatí šetriť na hnojivách. Plodina na jednom stanovišti „rodí“ 10 až 15 rokov,“ uviedla prof. G. Dražičová.

Prof. Zuzana Jureková zdôraznila, že v priemyselne rozvinutých krajinách je mimoriadne aktuálna otázka pestovania energetických plodín na poľnohospodárskej pôde a získavanie energie s minimálnou ekologickou záťažou. „Je potenciálne možné pestovať ich tam, kde došlo k znednodneniu poľnohospodárskej pôdy, k ústupu poľnohospodárstva, k zmenšeniu plochy obhospodávaných pôd, alebo kde by nebolo vhodné pôdy využívať na pestovanie potravín, ako napríklad pri cestách či na inak ekologicky zaťažovaných územiach,“ podotkla. -rch-

V prípade, že zákazník nemá so sebou fľašu na mlieko, môže si zakúpiť litrovú plastovú za 30 eurocentov alebo sklenú za 60 eurocentov. Foto: rch

Mliečny automat SPU predá denne takmer päťsto litrov mlieka

Už piaty mesiac chodia Nitrani na čerstvé kravské mlieko do automatu v areáli SPU pri ŠD A. Bernoláka. Postupne sa z neho stáva mestská atrakcia. Aj keď podľa Ing. Patrika Piterku, vedúceho chovu hovädzieho dobytku na farme dojnic v Oponiciach, patriacej Vysokoškolskému poľnohospodárskemu podniku (VPP), doteraz ešte mnohí neobjavili chuť voňavého čerstvého mlieka.

Predaj postupne stúpa

Mliečny automat uviedol podnik do prevádzky v období, keď mliekarne znížili cenu mlieka na 17 centov, takže sa prestala oplácať jeho výroba. Predpokladali, že keď denne predajú do 700 litrov mlieka, investície vložené do automatu a klimatizovaného auta, čo je takmer 45-tisíc eur, sa im vrátia do dvoch rokov. V súčasnosti každodenne predajú okolo 480 litrov. Dvakrát denne čerstvé mlieko z farmy dovážajú špeciálnym klimatizovaným autom. Ide o kvalitné mlieko s obsahom 3,7 až 4 % tuku, ktoré produkuje vybrané stádo 80 dojnic holštajnského plemena. Je schladené na 4 °C. Keďže nie je tepelne upravené, treba ho pred konzumom prevariť. „Každý mesiac predaj kravského mlieka stúpa. Očakávame, že v letnom období bude tento trend pokračovať a čoraz viac spotrebiteľov objaví chuť tohto nápoja. Aby sme zvýšili informovanosť ľudí a záujem zákazníkov, v okolí automatu plánujeme osadiť informačné tabule,“ hovorí Ing. P. Piterka.

Cenu mlieka neplánujú zvýšiť. „Zostaneme pri uvádzacej cene 50 eurocentov za liter. Napriek tomu, že v súčasnosti cena mlieka stúpila na 27 centov, nepokryva výrobné náklady. Od 1. mája však bude platiť šesťpercentná DPH na priamy predaj, týka sa to aj automatu. Do určitej miery nám to vykompenzuje straty. Zároveň sa učíme aj na skúsenostiach našich kolegov. Po tom, ako zvýšili cenu mlieka na 60 eurocentov, predaj klesol.“

Kvalitu pravidelne kontrolujú

Kvalitu mlieka každodenne kontrolujú veterinári a nadštandardne aj odborníci z Fakulty biotechnológie a potravinárstva. „Keďže automat sa nachádza na pôde Nitry, kvalitu mlieka raz za mesiac kontroluje aj Regionálna veterinárna a potravinová správa v Nitre. Farma v Oponiciach sa však nachádza v okrese Topoľčany, takže navyše sme kontrolovaní i touto regionálnou správou. Pred veľkonočnými

Ohlasy zákazníkov

Anna Zaujecová: - Chuť čerstvého mlieka mi zostala v podvedomí z detstva, keď ešte v mojej rodnej obci fungovalo roľnícke družstvo. So starou mamou sme pravidelne kupovali 3 - 4 litre a doma vyrábali zakysanku a smotanú. Dnes z neho vyrábam aj jogurt - po prevarení mlieko nechám vychladnúť a vlejem jogurt. Potom nádobu zabalím do teplej osušky a nechám cez noc odstáť. A na raňajky máme výborný jogurt.

Jozef Molnár: - Bol som veľmi rád, keď som sa dopočul, že v našom meste bude automat na čerstvé mlieko a odvtedy už iné nekupujem. Nie som jediný, kto sa potešil mliečnemu automatu. Svedčí o tom skutočnosť, že vždy pri ňom nájdem nejakého kupujúceho. Mlieko najčastejšie konzumujeme v čerstvom stave, ale občas ho necháme skysnúť a urobíme z neho tvaroh.

Peter Moravčík: - Pravidelne, keď mám cestu okolo, odbočím k automatu. Vyhovuje mi, že je umiestnený v blízkosti parkoviska. Cez víkend chodia so mnou na nákup aj moje dve malé dcéry. Doslova sa pretekajú, ktorá vchodí do automatu mince na fľašu a ktorá na mlieko. Spočiatku im mlieko nechutilo, ale keď sa spriatelili s kravičkou vyobrazenou na automate, situácia sa zmenila. S manželkou sa tešíme, že kúsok prírody prišiel do našej domácnosti. Mlieko konzumujeme po prevarení, keď skysne vyrobíme kyslé mlieko a smotanú, oveľa kvalitnejšiu, ako dostáv v obchode.

Ladislav Hullyák: - Vyrastal som v Jelšovciach a bol som odchovaným na kravskom mlieku, ktoré sme kupovali od drobnochovateľov. Spomínam si, ako som ho nosil v kanvičke, a neraz sa stalo, že kým som prišiel domov, takmer som ho vypil. Dodnes mám mlieko veľmi rád, konzumujem ho v čerstvom stave a občas si ním prichutím aj kávičku.

ZAUJALO NÁS

Mlieko už pred 6-tisíc rokmi?

Britskí archeológovia zistili, že predkovia dnešných ľudí, ktorí žili v ére paleolitu pred 6-tisíc rokmi na území dnešnej Británie, používali na prípravu jedla kravské mlieko a kozy syr. Najstarším zachovaným dokumentom o používaní mlieka domácich zvierat pre človeka je sumerská kresba na hrubej tkanine, zobrazujúca proces dojenia. Jej približný vek sa odhaduje na 4 500 rokov. Podľa Richarda Eversheda, profesora biológie na univerzite v Bristol, úlomky riadu nájdené na území Veľkej Británie obsahujú zvyšky mliečnych tukov - to je prvý dôkaz, že staroveké ľudia na celom svete používali mlieko. Ľudia začali chovať domáce zvieratá pre mäso asi pred 10-tisíc rokmi. Podľa Eversheda, asi pred 6-tisíc rokmi nastala „druhá revolúcia“ - domáce zvieratá začali využívať pre produkciu mlieka. Zatiaľ však neexistuje dostatok dôkazov pre túto teóriu. Aj z toho dôvodu Evershed plánuje expedíciu na Blízky východ, kde má podľa všetkého svoj začiatok „éra mlieka“.

Zdroj: INT

V ZRKADLE...

Meno: PaedDr. Daniela Hrnčárová

Pracovná pozícia:
redaktorka Vydavateľstva SPUMiesto narodenia:
Nitra

Vek: 35

Čím ste chceli byť ako dieťa?

- Od malička som sa hrávala na učiteľku, asi po vzore rodičov, ale vravila, že učiteľské gény mám v sebe vrodene.

S kým by ste mali byť stretnutí a porozprávať?

- Asi s mojimi nebohými babičkami.

Z čoho ste mali v poslednej dobe najväčšiu radosť?

- Veľkú radosť mi robia moje deti, v podstate každý deň. Je s nimi veselo a keď sme zdraví, tak nám k spokojnosti nič nechýba.

Čo by ste zmenili, keby ste mohli?

- Nemám pocit, že by som musela alebo chcela niečo meniť, život so sebou prináša rôzne udalosti a zmeny, ktoré musíme zvládať. Keby som však mala tú moc, asi by som prinavrátila mnohým ľuďom stratené zdravie.

Čo rada čítate (počúvate)?

- Keďže ako vyštudovaná slovenčička som musela prelúskat rôzne typy kníh, momentálne si vyberám najmä príbehy s kriminálnou zápletkou. Aj keď veľa času na čítanie nemám. Počúvam modernú hudbu podľa nálady, ale väčšinou len to, čo práve hrajú v rádiu.

Ako si dobijate energiu?

- Športom, na ktorom som závislá a prechádzkami s deťmi.

Máte zlozvyk, ktorého sa nevieť zbaviť?

- Nie.

Aké máte koničky?

- Čas na koničky momentálne nemám, nakoľko máme ešte malé deti, ktoré si vyžadujú našu blízkosť a spoločnú hru. Ale v minulosti som rada vyšivala a okrem toho inklinujem k folklóru.

Máte nejaký obľúbený citát?

- Pamätám si veľmi výstižný citát od Seneca: „Lenivosť je hlúposť tela, hlúposť je lenivosť mysle.“

Humor je koreň života – máte nejaký obľúbený vtip?

- Nie, lebo po vypočutí ich hneď zabúdam.

-rch-

SÚŤAŽ

V apríli roku 1990 vyniesol americký raketooplán Discovery na obežnú dráhu teleskop, ktorý priniesol mnoho priekopníckych objavov a jeho schopnosti dodnes fascinujú laikov i vedcov. Umožnil nazrieť aj do tých najvzdialenejších kútov pozorovateľného vesmíru a študovať objekty vo vnútri i mimo Slnecnej sústavy. Vďaka unikátnym záberom sa podarilo odhadnúť vek vesmíru či potvrdiť existenciu čiernych dier. Napriek technickým problémom a viacerým servisným misiám, ktoré si vyžadovala jeho prevádzka, už dvadsať rokov dokazuje, že je pre astronómov nenahraditeľný. Viete, ako sa tento známy vesmírny ďalekohľad volá?

- a/ Hubblov teleskop
b/ teleskop Jamesa Webba
c/ Galileov teleskop

Vaše odpovede čakáme do 6. mája na adrese redakcia@polnohospodar.sk. Na jedného výhercu čaká knižná cena a darčekové predmety.

-r-

ČÍTALI SME

Zomrel Juan Antonio Samaranch

Olympijské hnutie stratilo 21. apríla 2010 druhého najvýznamnejšieho muža svojej novej histórie, napísal o deň neskôr denník SME. Konštatuje, že ak francúzsky barón Pierre de Coubertin olympijské hry ako odkaz antikity oprášil spod nánosov vekov, španielsky markíz Samaranch ich transformoval do podoby, s ktorou bez hanby vstúpili do 3. tisícročia. Medzinárodnému olympijskému výboru šéfoval 21 rokov a prekonal s ním jeho najkritičnejšie obdobia, bojkoty hier v Moskve (1980) a v Los Angeles (1984), dozvuky studenej vojny, z ktorých ich vyviedol posilnený o poznatok, že OH sú fenomén, ktorý pri zomknutosti hnutia politické vetry neodvejú. Rozfal dilemu amatérizmus vs. profesionalizmus a dosiahol, že na olympiády prišli naozaj najlepší športovci. Napriek tomu, že biografija Juana Antonia Samarancha, ktorý zomrel vo veku 89 rokov, je plná protikladov a jeho schopnosti využili rôzne režimy, celý športový svet ho rešpektoval.

-r-

Inšpirovali sa malebným prostredím Hrušova

V priestoroch Slovenskej poľnohospodárskej knižnice sa 14. apríla uskutočnila vernisáž výtvarných diel študentov 2. ročníka Katedry záhradnej a krajinnej architektúry FZKI. Svoje diela vytvorili v rámci 11. ročníka Kurzu umeleckých zručností, počas týždenného júlového pobytu v malebnom prostredí obce Hrušov (víťaz národnej súťaže Dedina roka 2003), rozprestierajúcej sa na juhu stredného Slovenska, v okrese Veľký Krtíš.

Cieľom workshopu je poskytnúť študentom možnosť spoznať klasické i inovatívne techniky vo výtvarnej tvorbe, rozvíjať ich predstavivosť a estetické čítanie.

Pod vedením Mgr. Slávy Laurovej, PhD., 26 študentov rôznymi technikami maľovalo a kreslilo krajinu, parky, záhrady, miestnu ľudovú architektúru a segmenty prírody.

„Maľba a kresba krajiny sú pokladané za najvhodnejšie formy návratu reflexie esteticko-výtvarných kvalít prírodného prostredia. Kurz umeleckých zručností prispieva k inšpirácii a k rozvoju tvorivého ducha študentov. Diela, ktoré vzniknú v krásnom prírodnom prostredí slovenských miest a obcí sú reprezentatívnym dokumentom našej výchovno-vzdelávacej činnosti,“ povedala vedúca workshopu.

Na workshope každoročne vznikajú nádherné diela, ktoré odrážajú tvorivosť mladých autorov.

Foto: rch

Reprezentujeme univerzitu aj Slovensko

V tureckom Istanbule sa od 8. do 12. apríla 2010 konal Annual General Meeting, najvýznamnejšie zasadnutie študentskej organizácie ESN (Erasmus Student Network), ktorej poslaním je starať sa o zahraničných študentov v krajinách EÚ. Stretlo sa tu vyše 400 ľudí z 350 európskych sekcií.

Na Slovensku pôsobia šesť sekcií ESN - na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzite Komenského, Ekonomickej univerzite v Bratislave, Žilinskej univerzite a Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Na stretnutí v Turecku reprezentovala každá sekcia svoju univerzitu a zároveň celé Slovensko.

Súčastou zasadnutia bola voľba „International Board“, ktorý je hlavou všetkých sekcií a sídli v Bruseli. Rozhodovalo sa tiež o mieste nasledujúcich regionálnych zasadnutí, pričom Slovensko bolo zvolené za usporiadateľa Central European Platform, ktorý sa bude konať tento rok v Bratislave. Nechýbala ani prezentácia podujatí, ktoré ESN organi-

zuje pre svojich zahraničných študentov a celoročnej práce, ktorou sa dobrovoľníci ESN snažia pomáhať ostatným študentom.

Príprava podujatia pre vyše štyri sto ľudí je určite komplikovaná, môžem však povedať, že organizačnému tímu Turecka sa to podarilo na jednotku a zaslúži si veľkú pochvalu. Najkrajším momentom bol určite sprievod pešou zónou hlavného mesta, v ktorom všetci účastníci AGM spievali, mávali vlajkami a boli zaujímavou atrakciou pre turistov a domácich.

Na tradičnej „International Dinner“ jednotlivé krajiny predstavili svoje tradície, jedlá a nápoje. Ani Slováci sa nenechali zahabiť a zaplnili stôl korbáčikmi, parenicou, sladkosťami z našej krajiny a hruškovou, ktorá zožala úspech u všetkých ochutnávačov (veselý bol najmä pohľad na Francúzov či Talianov, ktorých po každom dúšku riadne striaslo ☺).

Súčastou prezentácie krajín bol aj „info market“, kde každá sekcia priblížila svoju univerzitu a možnosti štúdia. Veríme, že aj týmto spôsobom prilákame viac zahraničných študentov na naše univerzity a pomôžeme Slovensku dostať sa do povedomia ostatných krajín Európy.

JANA REVÁKOVÁ, 5. FAPZ

Zástupcovia Slovenska na výročnom zasadnutí študentskej organizácie Erasmus Students Network, ktoré sa konalo v apríli v Istanbule.

Foto: MIROSLAV HAJNOŠ

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden strom. A chlapec, ktorý sa rád hrával v jeho tieni. Hojdal sa na konároch, za horúčav podriemkaval v košatej korune. Mali sa veľmi radi.

A strom bol šťastný.

Chlapec vyrástol. Jedného dňa prišiel k svojmu stromu a prihovril sa mu:

„Strom, potrebujem si dačo kúpiť, môžeš mi dať ako pomocť?“

„Nemám peňazí,“ odpovedal strom,

„ale urodili sa mi krásne červené jablká, ober ich, vezmi do mesta a predaj, budeš mať dostatok peňazí!“

Chlapec poslúchol a strom bol šťastný.

O nejaký čas sa chlapec opäť vrátil k stromu.

„Už som muž,“ prihovril sa mu „potrebujem dom, aby som si mohol založiť rodinu.“

„Neviem ti dať dom,“ smutne povedal strom, mojim domovom je les. Ale moje konáre sú veľikánske, odpíj ich a postav si z nich dom.“

Mladý muž poslúchol a strom bol opäť šťastný.

Čas bežal a smutný chlapec sa opäť raz ocitol pri svojom strome.

„Nedarí sa mi v živote,“ pošťožoval sa,

ho čln, aby si mohol na ňom odplávať, kam sa ti len zachce.“

Chlapec opäť poslúchol a strom bol šťastný.

Po mnohých rokoch sa niekdajší chlapec vrátil opäť domov. Obaja už boli starí. Strom sa smutne zadíval na svojho priateľa a po chvíli sa ozval:

„Žiaľ, darmo pýtaš odo mňa hocičo, už ti nieviem pomôcť, ostal zo mňa len polorozpadnutý peň. Nehnevaj sa na mňa,“ tichučko zaševelil strom.

Starý človek si hlboko vzdychol a povedal: „Milý môj strom, už mi veľa netreba. Túžim len po tichom miestečku, kde by som si mohol odpočinúť.“

„Tak to ti veľmi rád poskytnem, ako vidíš, môj peň je obklopený jemnou pažítou, sadni si, sadni a odpočívaj!“

Starec poslúchol a strom bol šťastný. Obaja boli šťastní.

O šťastnom strome

„chcel by som odísť do iných, lepších domovom je les. Ale moje konáre sú veľikánske, odpíj ich a postav si z nich dom.“

„Už nemám nič, iba svoj kmeň,“ vzdychol strom, smelo ho vyrúb, urob si z ne-

(Prerozprávané podľa starej anglickej rozprávky)

KATARÍNA POTOKOVÁ

NA PRESTÁVKU

Frézie proti depresii?

Frézie považujú floristi za aristokratické medzi kvetmi, za symbol vrcholnej jari. Obľúbené sú pre svoj elegantný vzhľad, príjemnú a jemne korenistú vôňu, ako aj dlhú životnosť vo váze. Odborníci tvrdia, že práve vôňa týchto pôvabných kvetov pomáha liečiť depresiu.

Frézie pochádzajú z Južnej Afriky a vďaka svojej pôvodnej vlasti sú známe

OTÁZKY a ODPOVEDE

aj pod názvom kapská konvalinka. Od 19. storočia sa pestujú ako dekoratívne rastliny (prvenstvo patrí Holandsku). Pôvodný druh mal žlté kvety, intenzívnym šľachtením vznikli odrody širokej palety farieb - snehobiele, žlté, červené, purpurové, ružové, oranžové, krémové či modré. Moderné odrody sa vyznačujú veľkými, vzpriamenými, nálevkovitými kvetmi, ktoré sa doširoka otvárajú.

Holandskí botanici tvrdia, že vôňa frézií pomáha prekonať depresiu. Evokuje v nás totiž príjemné jarné motívy, obdobie, keď sa príroda prebúdzá zo zimného spánku, rastliny sa zazelenujú a zakvitnú. „Nezameniteľná vôňa, ktorá vanie z ich kvetov, útočí na naše zmysly. Je výrazná a špecifická, pôsobí ako balzam na dušu. K dôležitým prednostiam frézií patrí aj to, že čerstvo zrezané kvety si zachovávajú svoju vôňu a jedinečný vzhľad v priebehu desiatich hodín,“ konštatujú odborníci.

Frézia, spolu s irisom, krókusom a gladiolou, patria do čeľade kosatcovitých. Na jej elegantne zahnutom stvole kvitne 5 až 15 kvetov. Rozmnožuje sa semenami a cibulami, takže ju možno vysádzať celoročne.

Zo zahraničných zdrojov: rch

Výstava DynastiJa

V Galérii mladých v Nitrianskej galérii sa koná výstava pod názvom DynastiJa. Autorka, Zuzana Braníšová, v nej reaguje na problém zmien pôvodnej funkcie budov, ktorá je často dôsledkom dedičského konania, reštitúcie, kúpy, prípadne v minulosti frekventovanej konfiškácie, arizácie či znárodňovania. Nehnutelný majetok sa tak dostáva (dostával) do rúk ľuďom, ktorí nemajú k nemu žiadne citové väzby. Pamät týchto objektov sa vytráca a spolu s prestavbou sa ničia aj spo-

NÁŠ TIP

mienky, ktoré dovoľujú návraty do minulosti. Príkladom je vefa. Z rodinného domu sa po dedičskom konaní stane obchod, sklad alebo dielňa, z vychýrenej reštaurácie vznikne čínsky obchod a pod. Spomenuté zmeny možno chápať symbolicky a aplikovať ich do širšieho rámca, akým je napr. devalvácia miesta, jeho niekdajšieho statusu, infiltračia a miešanie rozličných kultúr, strata pamäte miesta či už privatej alebo verejnej. Tu sa otvára i problém nečinnosti a ľahostajnosti kompetentných osôb, ktoré dopustia neprijateľné podnikateľské aktivity v obytných zónach, či neadekvátne prestavby a zásahy do objektov v centrách miest.

Výstavný projekt pozostáva z dvoch zložiek. Prvou je inštalácia in-situ, ktorá predstavuje necitlivú manipuláciu spojenú s devastáciou, druhou je prezentácia prostredníctvom projekcie fotografických záznamov konkrétnych stavieb. Výstava potrvá do 9. mája 2010.

-rch-

Pozvánka na Piknik

Študenti Katedry záhradnej a krajinnej architektúry FZKI pozývajú všetkých záujemcov na 2. ročník podujatia **Piknik - využívaním verejných priestranstiev zlepšme ich kvalitu**, ktoré sa uskutoční 5. mája. Program začne o 9.00 hodine odbornými prednáškami na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva, na Tulipánovej 7, o dvanástej hodine sa účastníci presunú do priestorov nového parku v Nitre, kde sa bude konať verejný piknik. Cieľom akcie je poukázať na možnosti trávenia voľného času v meste, priblížiť ľuďom verejných priestranstiev a naučiť ich aktívne využívať plochy zelene v mestách.

Organizátori:
Ing. BARBORA LIPOVSKÁ,
Ing. MATEJ JASENKA

SPEKTRUM

NEPREHLIADNITE

Dekan Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre oznamuje, že 17. júna 2010 sa budú konať prijímacie skúšky na 3. stupeň vysokoškolského štúdia pre akad. rok 2010/2011 v nasledujúcich akreditovaných študijných odboroch:

3.3.11 Odvetvové a prierezové ekonomiky – št. program ekonomika a manažment poľnohospodárstva a potravinárstva,

3.3.16 Ekonomika a manažment podniku – št. program ekonomika a manažment podniku.

Prihlásiť sa môžu absolventi 2. stupňa štúdia uvedených a príbuzných študijných odborov. Informácie o témach dizertačných prác, ako aj ďalšie informácie o štúdiu je možné získať na referáte vedeckovýskumnej činnosti a doktorandského štúdia Dekanátu FEM, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra alebo na webovej stránke www.fem.uniag.sk. **Uzavierka prihlášok je 31. mája 2010.**

Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre oznamuje, že 30. júna 2010 sa budú konať prijímacie skúšky na tretí stupeň vysokoškolského štúdia – doktorandské štúdiu v akademickom roku 2010/2011, v nasledujúcich akreditovaných študijných odboroch:

- biotechnológie,
- technológia potravín.

Témy dizertačných prác sú zverejnené na www.fbp.uniag.sk a na vedeckovýskumnom oddelení Dekanátu FBP, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, (tel. č. 037/641

5385). **Uzavierka prihlášok na štúdium je 7. júna 2010.**

Dekan Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre oznamuje, že 30. júna 2010 sa budú konať prijímacie skúšky na doktorandské štúdium v akademickom roku 2010/2011 v týchto akreditovaných študijných programoch:

- 6.1.3 všeobecná živočišná produkcia,
- 6.1.4 špeciálna živočišná produkcia,
- 6.1.6 všeobecná rastlinná produkcia,
- 6.1.7 špeciálna rastlinná produkcia,
- 6.1.8 agrochémia a výživa rastlín,
- 6.1.9 fyziológia plodín a drevín,
- 6.1.12 výživa,
- 6.1.16 ochrana rastlín,
- 4.2.4 genetika.

Témy dizertačných prác sú zverejnené na www.fapz.uniag.sk a na vedeckovýskumnom oddelení Dekanátu FAPZ, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra, tel.č. 037/641 5485. **Uzavierka prihlášok je 17. júna 2010.**

PRÁCA

Firma pôsobiaca v oblasti ochrany rastlín prijme do tímu mladého absolventa/-ku SPU z okresu Rimavská Sobota, ktorý sa chce po skončení štúdia vrátiť do RS. Hľadáme uchádzača, ktorý je kreatívny, ambiciózný, má chuť na seba pracovať a bude prínosom pre našu spoločnosť. Kontakt: Ing. Tibor Lukáčka (konateľ), tel./fax: 00421 475 622398, mobil: 00420 915 972278, e-mail: oasimpex@gmail.com, www.oas.sk.

Sacharidy vo výžive prežúvavcov

Pod týmto názvom publikoval autorský kolektív vedený Ing. Milanom Šimkom, PhD., monografiu, ktorá vyšla vo Vydavateľstve SPU. Cieľom autorov bolo poskytnúť najnovšie vedecké poznatky z oblasti výskumu sacharidov vo výžive prežúvavcov, ich zastúpenie v objemových a jadrových krmivách a ich vplyv na priebeh fermentačných procesov v bachore. Zároveň popísali metódy štúdia bachorovej degradovateľnosti a črevnej stráviteľnosti sacharidov.

„Úroveň výživy, kvantitatívne, ale najmä kvalitatívne zabezpečenie energiou a ostatnými živinami v súlade s fyziologickými potrebami organizmu predstavujú najdôležitejšie faktory, limitujúce využívanie produkčných schopností prežúvavcov. Rozhodujúci význam z hľadiska optimálnej transformácie živín z krmív na živočíšne produkty majú sacharidy. V krmných dávkach tvoria najväčší, 60 až 70-percentný, podiel. Z neštruktúrnych sacharidov má vo výžive prežúvavcov dôležité postavenie škrob, významnou obsahovou zložkou a zdrojom energie pre zvieratá v objemových krmivách je aj vlákninový komplex. Pri prežúvavcoch je využitie štruktúrnych sacharidov dané jedinečnou anatómiou

trávacej sústavy a symbiotickým vzťahom s bachorovou mikroflórou, ktorá svojím hydrolytickým enzymatickým systémom fermentuje polysacharidy, najmä celulózu a hemicelulózu, až na unikavé masné kyseliny, ktoré sú hlavným zdrojom energie pre zvieratá. Na rozdiel od škrobu majú štruktúrne polysacharidy významný vplyv na zachovaní správnej funkcie bachora, frekvencii prežúvania a zdravia prežúvavcov,“ uvádzajú autori.

V jednotlivých kapitolách nájdeme výsledky vedeckovýskumných projektov riešených na Katedre výživy zvierat SPU v Nitre a na Oddelení výživy zvierat CVŽV v Nitre. Monografiu tvorí šesť kapitol, ktoré sú vhodné doplnené tabuľkami, obrázkami, schémami, grafmi a farebnými fotografiami. -rch-

S PIETOU

Katedra trávnych ekosystémov a krmných plodín FAPZ s hlbokým zármutkom oznamuje, že 14. apríla 2010 vo veku 79 navždy odišiel bývalý kolega, vedúci katedry a prodekan AF

prof. Ing. Stanislav Lichner, CSc.

Na poslednej ceste sme ho odprevadili 21. apríla na cintoríne sv. Cyrila a Metoda v Nitre.

Stanislav Lichner sa narodil 31. augusta 1930 v Lubietovej. Po maturite na gymnáziu v Brezne študoval na Zooteknickej fakulte Vysoké školy poľnohospodárskej v Košiciach, neskôr v Nitre. Po jej ukončení v roku 1954 pracoval na OPS vo Vranove n. Topľou a od roku 1961 až do dôchodku v roku 1991 ako pedagóg na Katedre trávnych ekosystémov a krmných plodín (predtým Katedra krmovinnárstva). Počas pôsobenia na škole zastával viaceré významné pedagogické a spoločenské funkcie, v r. 1970-1990 bol vedúcim Katedry krmovinnárstva, prodekanom Agronomickej fakulty, členom vedeckej rady fakulty a vysokej školy, vedeckej rady VÚLP v Banskej Bystrici a Československej akadémie poľnohospodárskych vied, poslancom ONV, pracoval v rôznych pedagogických a spoločenských komisiách a výboroch na škole i mimo nej.

Prof. S. Lichner prednášal krmovinnárstvo na fyto-technickom odbore v Nitre a pre externých študentov na detašovanom pracovisku v Košiciach. V rokoch 1987-1989 bol odborným garantom postgraduálneho štúdia Intenzifikácia pestovania a racionálne využitie objemových

krmovín pre odborníkov z praxe. Pod jeho vedením úspešne ukončilo vysokoškolské štúdium vyše 100 diplomantov a 16 doktorandov (predtým aspirantov). Vo vedeckovýskumnej práci sa spočiatku venoval kvalite trvalých trávnych porastov, neskôr sa orientoval na plné krmoviny, siate pasienkové porasty a medziplodiny. Verejnosť ho poznala ako uznávaného odborníka nielen v oblasti trávnych porastov, ale aj pestovania krmovín na ornej pôde. Bol autorom a spoluautorom vysokoškolských učebníc Krmovinnárstvo (1983) a Lúky a pasienky (1977) a publikácií, vystupoval na medzinárodných vedeckých konferenciách a kongresoch.

Svojou svedomitou prácou na úseku výchovno-vzdelávacej a vedeckovýskumnej činnosti, ako i spoluprácou s poľnohospodárskou praxou sa významnou mierou podieľal na rozvoji katedry, fakulty a celej univerzity, ale aj slovenského poľnohospodárstva.

Prof. Ing. Stanislava Lichnera si budeme pamätať ako veľmi svedomitého, náročného, ale spravodlivého kolegu.

Češ jeho pamiatke!

Kolektív pracovníkov Katedry trávnych ekosystémov a krmných plodín

Podarilo sa vám zachytiť nejakú veselú či kurióznou situáciu? Podelfte sa o svoje fotoúlovy s čitateľmi Poľnohospodára a pošlite ich spolu s vtipným textom na našu mailovú adresu: redakcia@polnohospodar.sk Autorov najlepších snímok odmeníme.

ZOOM

Aj ja ho mám rád...

Foto: LENKA NOVÁKOVÁ

VÝBEROVÉ KONANIE

Rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vyhlasuje v zmysle § 77 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov výberové konanie na obsadenie:

■ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre skladovania a spracovania rastlinných produktov FBP.**

- Podmienky:
- vysokoškolské vzdelanie príslušného zamerania,
 - akademický titul PhD.,
 - aktívna znalosť jedného svetového jazyka,
 - znalosť práce s PC na úrovni MS Office – preukázať certifikátom alebo praktickým overením,
 - pedagogická prax,
 - morálna bezúhonnosť a dobrá pracovná morálka (priložiť výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace);

■ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre hygieny a bezpečnosti potravín FBP.**

- Podmienky:
- VŠ vzdelanie, absolvent SPU, resp. UVL v Košiciach,
 - akademický titul PhD.,
 - aktívna znalosť jedného svetového jazyka,
 - ovládanie práce s PC na úrovni MS Office (Word, Excel, PowerPoint),
 - pedagogická prax,
 - morálna bezúhonnosť a dobrá pracovná morálka (priložiť výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace).
- Svoje prihlášky s profesijným životopisom, overenými dokladmi o vzdelaní a inými požadovanými dokumentmi zasielajte **do 7. 5. 2010** na adresu: Rektorát Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, Útvar personalistiky, EPaMU, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra.

OZNAMUJEME

■ Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre oznamuje, že 10. mája 2010 o 9.00 h v zasadacej miestnosti Katedry fyziológie živočíchov FBP (pavilón T, prízemie) bude Ing. Shubhadeep Roychoudhury, doktorand na KFŽ, obhajovať dizertačnú prácu na tému Influence of environmental factors on rabbit spermatozoa in vitro.

■ Dekan Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU oznamuje, že 7. mája 2010 o 10.00 h na Katedre udržateľného poľnohospodárstva a herbológie (pavilón AA, prízemie, cvičebňa AA-02) bude Ing. Zuzana Lehocká, externá doktorandka na KUPH, obhajovať dizertačnú prácu na tému Vplyv rôznych systémov hospodárenia v Trnavskej pahorkatine (lokality Borovec II. pásma ochrany vodných zdrojov) vybrané na produkčné, ekologické a ekonomické indikátory udržateľnosti.

CHCEŠ BYŤ AJ TY V.Y.P. VOLUNTEER YOUNG PEOPLE

Chceš sa stať dobrovoľníkom Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra?

- ➔ chceš zažiť atmosféru festivalového zákulisia?
- ➔ chceš pomôcť pri realizácii výnimočného podujatia?
- ➔ chceš naživo stretnúť významných slovenských a európskych divadelných tvorcov?
- ➔ chceš vidieť najpozoruhodnejšie predstavenia divadelnej sezóny?
- ➔ chceš získať nové kontakty a pracovné skúsenosti?
- ➔ chceš spoznať nových ľudí rovnakej krvnej skupiny?
- ➔ chceš byť aj Ty V.Y.P.?

Nemôžeš prísť na festival ako dobrovoľník? Príď ako divák...

Festivalovú atmosféru a vynikajúce divadlo si môžeš užiť na Medzinárodnom festivale Divadelná Nitra aj ako divák. Študentom stredných a vysokých škôl poskytujeme výhodné zľavy na vstupenky na predstavenia hlavného programu a mnoho podujatí v sprievodnom programe je zdarma. Na požiadanie vieme sprostredkovať aj lacné ubytovanie v Nitre. Sleduj webovú stránku www.nitrafest.sk, rezervuj a kúp si vstupenky s MAXI zľavou čo najskôr. Neváhaj, lebo počet vstupeniek so študentskou zľavou je obmedzený.

Ako sa prihlásiť za dobrovoľníka festivalu?

Vyplň jednoduchý on-line dotazník na www.nitrafest.sk a všetky bližšie informácie Ti prídu na mail

ZO ŠPORTU

Basketbal

Sme vo finále!

Po úspechu v piatom dueli štvrtfinálovej série s **Banskou Bystricou** sa hráči **BK SPU Nitra** stretli v semifinále s **Handlovou**, ktorú zdolali hladko 3:0 na zápasy a postúpili do bojov o obhájenie majstrovského titulu.

Volejbal

Opäť štvrtí

Hráčom **VK Ekonom SPU Nitra** sa nedarilo ani v tretom zápase série o bronz s **VKP Bratislava**, a tak sa pre nich sezóna skončila, rovnako ako vlni, štvrtým miestom.

Majstrovstvá plavcov – veteránov

Za účasti viac ako 300 pretekárov z deviatich štátov sa 10. a 11. apríla v Trenčíne konali medzinárodné majstrovstvá Slovenska v plávaní veteránov. Združenie športových klubov Slávia SPU reprezentovali na tomto prestížnom podujatí piati plavci, z nich dvaja z SPU – bývalá aktívna plavkyňa **Oľga Nemčičová, PhD.**, ktorý zároveň splnil aj limit na majstrovstvá sveta veteránov v Göteborgu (uskutočnia sa na prelome júla a augusta). -za-

SÚDNOZNALECKÉ PREKLADY

PhDr. Jolana Jakabovičová, PhD., M. A. (anglický a nemecký jazyk) Kamenná 69, 949 01 Nitra Tel.: 037/7411 381, 0907 230 543

Otázka garantov je ako otázka lásky, ...na veku nezáleží!

Sept 24 → 29
DIADELNÁ NITRA
medzinárodný divadelný festival
international theatre festival
nitrafest.sk

V akých oblastiach môžeš na festivale pracovať?

- ➔ akreditácia účastníkov (registration desk)
- ➔ domáci alebo zahraničný divadelný súbor
- ➔ divadelný jarmok a sprievodné podujatia
- ➔ semináre, workshopy, tréningy, diskusie
- ➔ technické a materiálne zabezpečovanie
- ➔ V.I.P. a hostia festivalu
- ➔ zahraniční hostia
- ➔ tlačové stredisko
- ➔ tím blogerov (písanie na blogy, facebook, foto)
- ➔ sekretariát
- ➔ osobní asistenti členov štábu (asistenti riaditeľa festivalu, asistenti festivalových fotografov...)
- ➔ redakcia festivalových tlačovín
- ➔ v období mimo festivalu spracovávanie dokumentácie, archívov k 20. výročiu festivalu

Tešíme sa na Teba!

Medzinárodný festival Divadelná Nitra Svätoplukovo nám. 4, 95053 Nitra e-mail: nitrafest@nitrafest.sk Tel.+Fax: 0376 524 870 Mobil: 0903 55 44 75 www.nitrafest.sk